

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی
گروه تاریخ

تاریخچه‌ی رویدادهای ایل بویراحمد از سال ۱۳۲۰ تا پایان ۱۳۴۲ با تکیه بر

رخدادهای سیاسی-نظامی

نگارنده:

سارا صالح پور

استاد راهنما:

دکتر علیرضا علی صوفی

استاد مشاور:

دکتر کشواد سیاهپور

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته تاریخ-ایران دوره اسلامی

اردیبهشت ماه ۹۱

تقدیم به:

همراه همیشگی زندگی ام، همسرم؛

دکتر صادق فدایی

به نام خداوند اندیشه‌ها

بهین رهنمای خردپیشه‌ها

شکر و سپاس پروردگاری که بالاترین مقام را در ستایش سزاست. او که می‌داند بدون این که آموخته باشد.

اکنون که به لطف و عنایت بی‌بدیل حضرتش، موفق به اتمام این تحقیق شدم، بر خود فرض می‌دانم از استاد راهنمای خویش جناب آقای دکتر علیرضا علی‌صوفی و همچنین استاد مشاورم جناب آقای دکتر کشواد سیاهپور که در طول انجام این پایان‌نامه، از راهنمایی‌های ارزنده ایشان استفاده نمودم کمال سپاسگزاری و تشکر را داشته باشم. همچنین از داور پایان‌نامه جناب آقای دکتر ساسان طهماسبی به خاطر ریزبینی و نکته‌سنجی‌های ایشان که سبب بالا رفتن کیفیت رساله شد، ممنون و سپاسگزارم.

چکیده

ایل بويراحمد بزرگترین ایل استان کهگیلویه و بویراحمد است. در عصر رضا شاه و در نتیجه‌ی اقدامات و اصلاحات ظاهری و محدود کننده‌ی وی، مقاومت‌های بسیاری از ایل بويراحمد صورت گرفت که مشهورترین آن جنگ " تنگ تامرادی " است که در تابستان ۱۳۰۹ اتفاق افتاد و موجب تلفات سنگین و شکست مفتضحانه‌ی نظامیان پهلوی گردید. در بحبوحه‌ی جنگ جهانی دوم و آشفتگی‌های سیاسی پس از اشغال، وضع مملکت کاملاً دگرگون شد و زندانیان از جمله خوانین بويراحمد از بند و اسارت رهایی یافته به زادگاه‌های خود برگشتند.

طی سالهای ۱۳۲۱ تا ۱۳۲۵ ایلات جنوب از جمله ایل بويراحمد در پی اوضاع سیاسی کشور اقدام به درگیری و مخالفت با حکومت پهلوی می‌کرد. درگیری با مراکز نظامی سمیرم، خنا، گمهر و حمله به کازرون پس از تشکیل نهضت جنوب، از جمله‌ی این اقدامات است. در سالهای ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷ به تدریج حکومت مرکزی وارد ایلات شده و کنترل مناطق عشایری را در دست گرفت. در جریان اختلافات دربار و دولت در سالهای ۱۳۳۰ به بعد و ملی شدن صنعت نفت، ایل بويراحمد به دو دسته‌ی طرفداران دولت و دربار تقسیم شد که همین دودستگی رخدادهایی را در پی داشت. پس از دولت مصدق تا سال ۴۰ با توجه به خلع سلاح‌های گسترده، همچنان در میان ایلات، ارتش قدرت بلامنازع بود. در اواخر سال ۴۱ در پی برنامه‌ی اصلاحات ارضی و مخالفت خوانین با آن حرکت‌هایی از سوی خوانین بويراحمد صورت گرفت و در پی آن در تاریخ ۳۱ فروردین ۴۲ در تنگ گجستان درگیری شدیدی با ارتش رخ داد. با کشته شدن یکی از سران غائله به نام عبدالله خان در ۱۸ خرداد ۴۲ و تسلیم شدن ناصرخان و غلامحسین سیاهپور از دیگر سران غائله، عملاً غائله‌ی جنوب پایان یافت. حکم اعدامی ناصرخان با گروهی از خوانین ممسنی و حیات‌داوودی در ۱۳ مهرماه ۱۳۴۳ و حکم اعدام ملا غلامحسین سیاهپور و چهار نفر از یارانش در ۱۹ دیماه همان سال اجرا شد. پس از این رخدادهای به پیشنهاد سپهبد آریانا _فرمانده نیروهای جنوب_ و مورد قبول واقع شدن از طرف محمدرضاشاه، بويراحمد و کهگیلویه به ترتیب از فارس و خوزستان منتزع و دارای فرمانداری کل گردید.

کلید واژه: ایل بويراحمد، جنگ گجستان، عبدالله خان، غائله‌ی جنوب، ناصرخان طاهری، نهضت جنوب.

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
فصل ۱: کلیات تحقیق.....	۲
۱-۱ بیان مسأله.....	۳
۲-۱ سؤالات:.....	۴
۱-۲-۱ سؤال اصلی:.....	۴
۲-۲-۱ سؤالات فرعی:.....	۵
۳-۱ فرضیات.....	۵
۴-۱ ضرورت تحقیق.....	۵
۵-۱ اهداف تحقیق.....	۶
۶-۱ روش تحقیق.....	۶
۷-۱ ساختار رساله:.....	۶
۸-۱ نقد و بررسی منابع.....	۸
فصل ۲: استان کهگیلویه و بویراحمد.....	۱۱
۱-۲ موقعیت جغرافیایی کهگیلویه و بویراحمد.....	۱۲
۲-۲ جغرافیای طبیعی.....	۱۳
۱-۲-۲ آب و هوا.....	۱۳
۲-۲-۲ کوه‌ها و ارتفاعات.....	۱۴
۳-۲-۲ غارها.....	۱۵
۳-۲ آثار باستانی.....	۱۶
۱-۳-۲ آرامگاه‌ها.....	۱۶
۲-۳-۲ آتشکده‌ها.....	۱۷
۳-۳-۲ دخمه یا استودانهای قبل از اسلام.....	۱۷
۴-۲ جغرافیای تاریخی کهگیلویه.....	۱۸
۱-۴-۲ منشأ واژهی لر.....	۱۸
۲-۴-۲ گذشتهی باستانی مناطق لرنشین.....	۲۰

۲۱	۲-۴-۳ تقسیمات تاریخی کهگیلویه
۲۲	۲-۵-۵ محدوده‌ی کهگیلویه در طول تاریخ - قبل از اسلام
۲۲	۲-۵-۱ عیلامیان
۲۳	۲-۵-۲ هخامنشیان
۲۴	۲-۵-۳ سلوکیان
۲۴	۲-۵-۴ اشکانیان
۲۵	۲-۵-۵ ساسانیان
۲۷	۲-۶-۶ محدوده‌ی کهگیلویه در طول تاریخ - دوران اسلامی
۲۹	۲-۷-۷ وجه تسمیه کهگیلویه و بویراحمد
۳۰	۲-۷-۱ وجه تسمیه کهگیلویه
۳۱	۲-۷-۲ وجه تسمیه بویراحمد
۳۲	فصل ۳: اوضاع سیاسی بویراحمد از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۵
۳۳	۳-۱ آشفته‌گی‌های سیاسی و فرار خوانین
۳۶	۳-۱-۱ پیمان چم اسپید
۳۸	۳-۲ حمله به سمیرم
۴۲	۳-۳ تسخیر بویراحمد علیا، عقد پیمان سرگچینه
۴۵	۳-۴ حمله به کازرون و محاصره‌ی شیراز (نهضت مقاومت جنوب)
۴۷	۳-۴-۱ جدایی بویراحمدی‌ها از نهضت
۴۹	۳-۵ عوامل و زمینه‌های غارت و غائله
۵۱	فصل ۴: از نفوذ ارتش تا قتل خسروخان بویراحمدی
۵۲	۴-۱ نفوذ ارتش از طریق دادن کوپن‌های قند و شکر
۵۳	۴-۱-۱ خلع سلاح و سربازگیری
۵۴	۴-۲ بویراحمد و نهضت ملی شدن صنعت نفت
۵۸	۴-۳ قتل خسروخان بویراحمدی، قربانی راه ملت
۶۳	فصل ۵: غائله‌ی جنوب
۶۴	۵-۱ اصلاحات ارضی
۶۷	۵-۲ آغاز غائله
۶۹	۵-۲-۱ نبرد توت نده

۷۱	۲-۲-۵ نبرد پل بریم
۷۳	۳-۲-۵ نبرد گجستان
۷۶	۴-۲-۵ کشته یا تسلیم شدن سران غائله
۷۸	۵-۲-۵ دیدار کدخدایان بویراحمد با محمدرضا شاه
۸۰	۶-۲-۵ کشته شدن عبدالله خان ضرغامپور
۸۳	۷-۲-۵ تسلیم شدن ناصرخان طاهری
۸۵	۸-۲-۵ تسلیم شدن ملا غلامحسین و ختم غائله
۸۶	۹-۲-۵ سرانجام سردمداران غائله جنوب
۸۸	۳-۵ علل و انگیزه‌های غائله
۹۳	۴-۵ اعلام فرمانداری کل و تشکیل استان کهگیلویه و بویراحمد
۹۷	فصل ۶: تحولات اقتصادی، علمی و فرهنگی
۹۸	۱-۶ تسلط ارتش بر منطقه و آرامش نسبی
۱۰۰	۲-۶ مدارس عشائری
۱۰۶	۳-۶ گسترش امکانات و ارائه‌ی خدمات
۱۰۹	۴-۶ نتیجه‌گیری
۱۱۱	منابع
۱۱۵	پیوست‌ها
۱۱۶	(سند شماره ۱)
۱۱۷	(سند شماره ۲)
۱۱۸	(سند شماره ۳)
۱۱۹	(سند شماره ۴)
۱۲۰	(سند شماره ۵)
۱۲۱	(ادامه سند شماره ۵)
۱۲۲	(سند شماره ۶)
۱۲۳	(سند شماره ۷)

- ۱۲۴ (سند شماره ۸)
- ۱۲۵ (سند شماره ۹)
- ۱۲۶ (سند شماره ۱۰)
- ۱۲۷ (سند شماره ۱۱)
- ۱۲۸ (سند شماره ۱۲)
- ۱۲۹ (سند شماره ۱۳)
- ۱۳۰ (سند شماره ۱۴)
- ۱۳۱ (سند شماره ۱۵)
- ۱۳۲ (سند شماره ۱۶)
- ۱۳۳ (سند شماره ۱۷)
- ۱۳۴ (سند شماره ۱۸)
- ۱۳۵ (سند شماره ۱۹)
- ۱۳۶ (سند شماره ۲۰)
- ۱۳۷ (سند شماره ۲۱)
- ۱۳۸ (سند شماره ۲۲)
- ۱۳۹ (سند شماره ۲۳)
- ۱۴۰ (سند شماره ۲۴)
- ۱۴۱ (سند شماره ۲۵)
- ۱۴۲ کلدخدایان بویراحمدی در روز ملاقات با محمدرضا شاه در اردیبهشت ۱۳۴۲
- ۱۴۳ گروهی از سران عشایر بویراحمد

- ۱۴۴ جمعی از کدخدایان بویراحمد
- ۱۴۵ نقشه پیشنهادی سپهبد آریانا برای تشکیل فرمانداری کل
- ۱۴۶ اولین معلمین استخدام شده توسط دکتر حسابی در سال ۱۳۳۱ هـ ش
- ۱۴۷ بعضی از شخصیت‌های پایان‌نامه
- ۱۴۸ شش نفر از سران عشایر محکوم به اعدام شدند
- ۱۴۹ خسروخان بویراحمدی
- ۱۵۰ عبدالله‌خان ضرغامپور در حضور محمدرضا پهلوی
- ۱۵۱ قاتل فرمانده نظامی تنگ گجستان تیرباران شد

مقدمه

با استعانت از خداوند سبحان توفیقی حاصل شد تا گوشه‌ای از هزاران رخدادهای که در منطقه‌ی بویراحمد به وقوع پیوسته را به رشته‌ی تحریر درآورم. بی‌شک تمام مردمان در هر جایی که باشند دارای پیشینه‌ی تاریخی با رویدادهای مشابه و متفاوت بوده و در طول زمان فراز و نشیبهای تلخ و شیرین بسیاری داشته‌اند. لازم است برای آنکه این حوادث به ورطه‌ی فراموشی نیفتند مکتوب شده تا برای آیندگان باقی بمانند. تاریخ هر ملتی هویت آن ملت است پس ما با داشتن و دانستن تاریخ گذشتگان خود به هویتمان پی می‌بریم.

ایل بویراحمد نیز از این قاعده مستثنی نبوده و دارای سرگذشتی با نقطه‌های تلخ و شیرین میباشد که اعمال و رفتار هر کدام از افراد در شکل‌گیری آن تأثیرگذار بوده است. مسلماً اگر این رویدادهای تاریخی به رشته‌ی تحریر درنیایند، بعد از مدتی از حافظه‌ها پاک شده، از بین می‌روند یا مخدوش می‌شوند. تاریخ بویراحمد نیز سرگذشت پدران و اجداد ماست که تا کنون به صورت سینه به سینه، شفاهی، مکتوب، سنگ‌نبشته و ... به ما رسیده است. و اکنون بر ما واجب است که این تاریخ را حفظ کرده و با تحقیق و تفحص در آن و نگارش حقایق، خدمتی به آیندگان کرده تا از اصل رخدادهای تاریخی قوم باخبر باشند و همین عامل بود که به بنده جرأت و جسارت این را داد که تاریخ دو دهه از سرگذشت افراد ایل خود را به نگارش درآورم. دو دهه‌ی مهم و سرنوشت‌ساز در تاریخ معاصر منطقه‌ام که بعد از گذشت حدود ۵۰ سال و علی‌رغم تألیفات هموطنان بومی و غیربومی، همچنان ناشناخته و در پرده‌ای از گمنامی و ناشناختگی باقی مانده است. امید است که این اثر هرچند یقیناً از نواقص و کمبودها خالی نمی‌باشد، در به انجام رساندن هدف اینجانب مفید افتد و با این اثر کوچک بتوانم خدمتی در شناساندن تاریخ محلی منطقه بویراحمد انجام داده باشم. به امید آنکه خوانندگان این رساله لغزشها را به دیده اغماض نگریسته و مرا از راهنمایی‌های خویش دریغ نفرمایند.

سعی نگارنده بر این بوده که با انواع روش‌های تحقیق تاریخی، پژوهشی مستند و مستدل عرضه و برای رسیدن به این هدف از تحقیقات بسیاری از عالمان و مؤلفان بزرگ نیز بهره‌جستم با توجه به این موضوع که پایه و اصل پژوهش خویش را بر جمع‌آوری مستندات و حقایق برگرفته از سایر کتب و اسناد قرار داده‌ام.

فصل ۱: کلیات تحقیق

۱-۱ بیان مسأله

ایل بویراحمد بزرگترین و قدرتمندترین ایل کهگیلویه و بویراحمد است. این ایل علی‌رغم وجود مشکلات و اختلافات داخلی، در مواقع هجوم استبداد داخلی و استعمار خارجی با همدیگر متحد و علیه مشکلات پیش آمده مبارزه می‌کردند. نمونه بارز آن جنگ تنگ تامرادی در تابستان ۱۳۰۹ می‌باشد که موجب تلفات بسیار و شکست مفتضحانه‌ی ارتش شد.

در دهه دوم یعنی از سال ۱۳۱۰ تا ۱۳۲۰ دولت حاکم مطلق ایلات بود و نفوذی تمام در میان آنان داشت به صورتی که بسیاری از خوانین بزرگ را به تهران تبعید و سایرین را مجبور به یکجانشینی و ترک زندگی ایلی نمود.

در این رساله سعی ما بر نشان دادن احوالات و رخدادهای حادث شده در ایل از شروع حکومت محمدرضاشاه تا تشکیل استان می‌باشد.

با ورود فرزندان خوانین به منطقه و استقبال مردم از آنان، همچون سایر مناطق کشور، حمله به مراکز نظامی اطراف آغاز شد. از آن جمله خلع سلاح پادگان سمیرم بود. پادگان سمیرم علی‌رغم جانفشانی و استقامت مردانه‌ی سرهنگ شقاقی و سربازانش در تیرماه ۱۳۲۲ به دست عوامل بویراحمدی و قشقایی افتاد.

در مهرماه ۱۳۲۵ نیروهای قشقایی با همراهی بویراحمدی‌ها و در پی اختلافات داخلی در مملکت سعی کردند حکومت مستقلی در جنوب ایران تشکیل دهند. قدم اول در اجرای این هدف حمله و تسخیر شهرهای کازرون و شیراز بود که هر دو شهر توسط تفنگچیان عشایر تصرف شد.

از سال ۱۳۲۵ به بعد کم‌کم دولت و نظامیان با روش‌های مسالمت‌آمیز وارد منطقه شدند. با توجه به همکاری سران ایل با نظامیان و خلع سلاح شدن عشایر تقریباً آرامش و انضباطی در میان منطقه برقرار شده تا اینکه مهمترین رویداد سیاسی کشور یعنی ملی شدن صنعت نفت به این آرامش ظاهری پایان داد پس از قتل خسروخان توسط برادرش تا سال ۱۳۳۷ حادثه‌ای که قابل تحریر یا ثبت در تاریخ باشد در ایل بویراحمد رخ نداد.

از مهمترین برنامه‌های دولت که باعث ایجاد درگیری و نگرانی‌هایی برای دولت شد اجرای برنامه اصلاحات ارضی بود. در بهمن‌ماه ۱۳۴۱ عبدالله‌خان ضرغامپور و ناصرخان طاهری بویراحمدی، راهی تهران شدند. آنها در تهران به صورت مخفیانه با دیگر خوانین از جمله ولی کیانی، حسینقلی‌خان رستم، فتح‌الله‌خان حیات داوودی و ... ملاقاتهای پنهانی داشتند و بنابر نقشه‌های جلسات مخفی خویش طرح یک شورش عظیم علیه رژیم پهلوی را پی‌ریزی کردند. اولین حرکت علیه دولت در

بویراحمد توسط عبدالله‌خان و همراهی کدخدایانش انجام شد. در اواخر فروردین سال ۱۳۴۲ - ۲۹ فروردین - لشکر کماندویی ۲۰ کرمانشاه به قصد سرکوب مردان مسلح وارد منطقه نوگگ در پشتکوه رستم ممسنی شد و در آخرین روز فروردین در تنگه گجستان با هم رودرو شدند. نیروی ارتش به فرماندهی سروان ریحانی فر در مقابل مبارزان عشایر به فرماندهی ملاغلامحسین سیاهپور پس از یک روز نبرد جانانه، شکست خورد.

پس از این شکست ارتش تمام توان خود را برای از هم پاشیدن گروه تقریباً ۳۰ نفری عشایر به کار بست. عبدالله‌خان که اکنون با از دست دادن یارانش تنها شده بود در روز ۱۸ خرداد ۴۲ توسط یکی از نوکران خود به قتل رسید. ناصرخان نیز در آخرین روز تیرماه همان سال پس از چندین درگیری و ناامید شدن از گرفتن عفو خود را تسلیم نمود. غلامحسین سیاهپور و تعداد کمی از یارانش در مرداد ۴۳ خود را تسلیم نمودند و در دادگاه زمان جنگ به مجازات اعدام محکوم شدند. حکم آنها در ۱۹ دیماه همان سال در میدان تیر مرکز پیاده شیراز به اجرا درآمد.

پس از جنگ گجستان به پیشنهاد سرلشکر پاکروان و سپهبد آریانا رئیس نیروهای جنوب، هیأت وزیران طرح فرمانداری کل کهگیلویه را به تصویب رساند که بر طبق آن، فرمانداری و پادگان نظامی مستقل از فارس و برای استان جدید کهگیلویه و بویراحمد، پیش‌بینی شد. مناطق کهگیلویه از خوزستان منتزع و بویراحمد هم از فارس جدا و مستقل شد و رسماً استان جدیدی به نام کهگیلویه و بویراحمد در نقشه‌ی کشوری به سایر استانها افزوده گشت.

۱-۲-۱ سؤالات:

۱-۲-۱ سؤال اصلی:

اوضاع سیاسی و اجتماعی ایل بویراحمد در طول سالهای ۱۳۲۰ تا ۱۳۴۲ چگونه بوده است؟

۱-۲-۲ سؤالات فرعی:

- ۱- علل و عوامل بروز ناآرامی و حوادث ایل بویراحمد در دهه های ۲۰ تا ۴۰ چه بوده است؟
- ۲- شروع اختلافات و درگیری‌ها در عشایر بویراحمد از چه زمانی و به چه علت بوده است؟
- ۳- حکومت پهلوی برای تسلط بر ایل بویراحمد چه سیاستی را به کار برد و نتایج این سیاست چه بود؟

۱-۳ فرضیات

- ۱- حکومت محمدرضاشاه هیچگاه توجهی دقیق و عمیق به خواسته‌ها و نیازهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مردم بویراحمد نداشت.
- ۲- حاکمان دولتی، امکانات و لوازم مورد احتیاج مردم بویراحمد را تأمین نمی‌نمود و تنها زمانی به فکر مردم ایل می‌افتاد که دچار بحران و مشکل می‌شد.
- ۳- اقدامات سیاسی-نظامی ایل بویراحمد در سالهای ۱۳۲۰ تا ۱۳۴۲ متأثر از اوضاع سیاسی کشور بود.

۱-۴ ضرورت تحقیق

براساس آنچه که در تعریف مسئله بیان شد دوران محمدرضاشاه و اقدامات آنها در ایل بویراحمد یکی از دورانهای مهم و بخشی از تاریخ بویراحمد را تشکیل می‌دهد که به دلیل اهمیت آن ضرورت دارد که با نگرشی علمی و مبتنی بر روش تحقیق دانشگاهی، پژوهشی مستقل و جامع صورت گیرد تا زوایای ناگفته و تاریک این برهه‌ی مهم تاریخ محلی روشن و مورد بررسی قرار گیرد.

۱-۵ اهداف تحقیق

هدف نگارنده از انجام این تحقیق صرفاً تاریخ‌نگاری نبوده بلکه هدف اصلی، بررسی دقیق عوامل سیاسی، فرهنگی و اقتصادی و تأثیرگذاری آنها در زندگی مردم عشایر این سامان و ریشه‌یابی چرایی حوادث می‌باشد.

از دیگر اهداف بهره‌گیری نهادها و مؤسسات پژوهشی محلی و کشوری در شناخت پیشینه و تاریخ معاصر استان کهگیلویه و بویراحمد می‌باشد، همچنین آگاه نمودن پژوهشگران و نسل جوان بومی با گوشه‌هایی از تاریخ استان‌شان است. هدف دیگرم بررسی مقطعی مهم از تاریخ معاصر ایران با تأکید بر تاریخ محلی می‌باشد.

۱-۶ روش تحقیق

روش تحقیق در هر موضوعی متناسب با ویژگی‌های آن موضوع انتخاب می‌شود که در پژوهش حاضر نیز براساس روش تحقیق در تاریخ صورت گرفته است. روش تجزیه و تحلیل تاریخی: در این روش با رعایت زمان به صورت تاریخ‌نگاری حوادث در سطح وقایع‌نگاری و تحلیل موضوعات مختلف به صورت ژرفایی پرداخته شده است. روش تحقیق اسنادی: براساس این روش با تکیه بر اسناد و مدارک، منابع غیر اسنادی مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت. در این روش با توجه به اینکه بسیاری از اسناد و مکتوبات به صورت چاپ نشده وجود دارد، رجوع به مراکز اسنادی و استفاده از منابع مکتوب می‌تواند راهگشای پژوهش باشد. بر این اساس برای یافتن و گردآوری اطلاعات به مراکز اسنادی از جمله آرشیو کتابخانه‌ی ملی کتابخانه‌های استان و همچنین به کتابخانه‌های موزه و بنیاد ایران‌شناسی شهرستان یاسوج رجوع گردید.

۱-۷ ساختار رساله:

تحقیق را در ۶ فصل جمع بندی کردم به اضافه‌ی پیوستها و ضمائم و منابع و مآخذ که در پایان رساله قرار دارد.

در فصل اول کلیات تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است. اصل مسئله و سؤالات را مطرح و سپس فرضیات را بیان شده است، روشهای جمع‌آوری اطلاعات نیز توضیح داده شده است. در این فصل بنا دارم که خواننده را به صورت هرچند خلاصه با کلیات موضوع تحقیق پایان‌نامه آشنا کرده و راه و روش خود را نیز روشن سازم تا خواننده با دیدی کلی و با اطلاعاتی قبلی به سراغ متن برود در حالی که از کلیات طرح اطلاع جزئی داشته باشد.

در فصل دوم سعی بر شناساندن موقعیت جغرافیایی و تاریخی و آثار باستانی استان می‌باشد تا خواننده محترم از حدود جغرافیایی منطقه مورد بررسی اطلاع حاصل کند و در متن پایان‌نامه بتواند به راحتی نام مناطق، موقعیت و شرایط جغرافیایی، نوع آب و هوا و شرایط اقلیمی-جنگلی آنها را بداند و این موضوع در فهم و درک روحیه و خصوصیات و خصایص رفتاری مردم منطقه بسیار مؤثر می‌باشد. به این فصل وجه تسمیه استان را نیز افزودم و همچنین از آثار تاریخی هم نام برده شده تا خواننده دیدی جامع نسبت به فرهنگ و پیشینه مردم کهگیلویه و بویراحمد بدست بیاورد.

فصل سوم به بررسی پنج سال اول دهه‌ی ۲۰ هـ.ش اختصاص داده شده است. در این فصل سعی شده نابسامانی اوضاع سیاسی مملکت که باعث بی‌نظمی‌هایی نیز در بویراحمد شده بود تا آنجا که این آشفتگی‌ها به غارت نواحی اطراف از سوی مردم منطقه شده است به تفصیل بیان شود و علل بروز چنین رفتار و اعمالی نیز تشریح گردد.

در فصل چهارم قدرت‌گیری ارتش و محکم شدن پایه‌های دولت محمدرضا شاه مورد بررسی قرار گرفته شده است. در این فصل سالهای نفوذ ارتشیان در میان عشایر تا ملی شدن صنعت نفت و نقش و جهت‌گیری بویراحمدی‌ها در این جریان تا کشته شدن حامی اصلی مصدق در بویراحمد و علل آن بیان شده است.

در فصل پنجم به شرح و تبیین علل و عوامل آغاز غائله پرداخته شده و چگونگی شروع و توالی جریانات در طول غائله به تفصیل بیان شده است، در پایان به سرانجام رهبران غائله و نتایج غائله را که همان تشکیل استان کهگیلویه و بویراحمد است توضیح داده شده است.

فصل ششم به بیان پیشرفت‌های اقتصادی، فرهنگی، علمی و بهداشتی منطقه اختصاص دارد. در این فصل سعی شده از وجود امکانات و خدماتی که پس از سالها تلاش برای رسیدن به آنها، به دست آمده، صحبت کنیم. خصوصاً از مدارس عشایری که در پیشرفت همه جانبه‌ی منطقه تأثیر بسزا داشته است. در پایان تحقیق پیوستها و ضمائم که شامل عکسها و اسناد می‌باشد و همچنین منابع و مآخذ قرار دارد.

۸-۱ نقد و بررسی منابع

لازمه‌ی صحت و واقعیت هر موضوع تاریخی، منابع و مأخذ آن است. هر محققی که بدون توجه و استناد به منابع موثق -کتبی یا شفاهی- به بررسی و تشریح و تحلیل یک رخداد تاریخی بپردازد، تحقیق او نمی‌تواند استحکام و وثاقت یک پژوهش مستند و مقبول را داشته باشد. در دوره معاصر و پیش از انقلاب تمام منابعی که به تاریخ منطقه پرداخته است بدست نویسندگان غیربومی تحریر یافته که به دلیل عدم شناخت دقیق آداب و عادت مردم و نیز جو سیاسی غالب، امکان اظهارنظر بی‌غرضانه و بیطرفانه در باب عامه و فرهنگ عامیانه ایشان را به این محققان نداده است و خمچنین در منابع نظامی که از سر غیظ و غضب تحریر شده، موارد مبالغه و مطالب گزاف بسیار است.

در این قسمت به مهمترین منابع که به نوعی مورد استفاده نگارنده قرار گرفته است اشاره می‌شود:

۱- تاریخچه عملیات نظامی جنوب: از جمله منابع نظامی مورد استفاده ما کتاب تاریخچه عملیات جنوب تألیف ارتشبد بهرام آریانا است. این اثر یک تک‌نگاری مهم درباره غائله عشایر فارس در سالهای ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۲ است که تحت نام "غائله جنوب" یا "غائله فارس" معروف است. آریانا فرمانده تام‌الاختیار کل نیروهای جنوب در عملیات علیه عشایر فارس و جنوب بوده است. کتاب وی با وجود عیوب متعدد و گزافه‌گویی و مبالغت بسیار، از منابع مهم و قابل استفاده جهت روشن‌تر کردن ابعاد قیام عشایر فارس و اوضاع سیاسی-نظامی جنوب در طی سالهای یاد شده است. هر جا که نویسنده خود به تحلیل و تشریح وقایع می‌پردازد، مبالغه به عینه دیده می‌شود ولی در مواقعی که گزارشهای روزانه و تلگرافها و اخبار محرمانه میان رده‌های فرماندهی رد و بدل می‌شود، صحت و دقت مطالب بیشتر است و محقق میتواند به آن اعتماد کند.

۲- قیام عشایر جنوب: در واقع محققانه‌ترین و علمی‌ترین کتابی که تا کنون درباره تاریخ یکی از بزرگترین رویدادهای کهگیلویه و بویراحمد تألیف شده است، کتاب قیام عشایر جنوب تألیف آقای کشواد سیاهپور میباشد. نویسنده از پژوهشگران بزرگ بومی میباشد. به دلیل اینکه ایشان تحصیل کرده‌ی رشته تاریخ میباشد و تألیفات بسیاری در رابطه با تاریخ معاصر

استان دارند، کتاب ایشان جهت استفاده و استناد مورد اعتماد و اعتنا است. این کتاب با توجه به دربرداشتن بسیاری از اسناد در مورد تاریخ استان در دوران محمدرضا شاه و همچنین جنگ گجستان که تا کنون انتشار نیافته است، در خور توجه است. این کتاب وقایع سالهای ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۳ را به صورت مستند و مستدل بیان کرده است.

۳- کوچ کوچ: نویسنده کتاب آقای عطا طاهری بویراحمدی از بزرگترین نویسندگان استان در زمینه امور عشایر است. کتاب مذکور به دلیل دارا بودن مطالبی در رابطه با عرف و عادات عشایر و دید اجتماعی نویسنده آن، یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین منابع در زمینه آشنایی با امور ایلات و عشایر است. کتاب مشتمل است بر خاطرات نویسنده از دوران کودکی و تبعید به تهران در عصر رضاشاه تا سقوط دکتر مصدق و چون نویسنده خود از نزدیک در جریان رخدادها بوده است، کتاب او سندیت بسیار دارد. در بخش بویراحمد و نهضت ملی از این منبع استفاده بسیاری شد.

۴- کهگیلویه و ایلات آن: مؤلف این اثر محمود باور رئیس روابط عمومی شرکت نفت وقت گچساران می‌باشد. این کتاب که در سال ۱۳۲۴ منتشر شده مشتمل است بر بررسی دقیق و موشکافانه‌ای از عرف و عادات، آداب و رسوم عشایر منطقه که نویسنده از نزدیک با آنها تماس و مراوده داشته است. متن کتاب تقریباً بی‌غرض و بیطرفانه نوشته شده است. با توجه به همزمانی دوره خدمت مؤلف با برخی از رویدادهای دهه‌ی ۱۳۲۰ که نویسنده خود شاهد آنها بوده است متن کتاب برای بررسی و تحقیق منبع موثقی است.

۵- نبرد سمیرم: این کتاب نوشته‌ی کاوه بیات، یکی از اساسی‌ترین منابع در مورد جنگ سمیرم در سال ۱۳۲۲ هـ.ش می‌باشد. کتاب ایشان با توجه به دارا بودن اسناد و گزارشات نظامیان حاضر در میدان نبرد، صحیح‌ترین و موثق‌ترین نوشته برای پی بردن راجع چگونگی و چرایی آغاز و انجام جنگ سمیرم می‌باشد.

۶- تاریخ سیاسی کهگیلویه: نویسنده کتاب آقای مصطفی تقوی مقدم از پژوهشگران مشهور مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر است به همین دلیل کتابش در زمینه تاریخ معاصر مطمئن‌تر است. در این کتاب ارتباط و قرابت قیام عشایر بویراحمد در سالهای ۴۲-۱۳۴۱ با نهضت

امام خمینی، با توجه به اسناد و مدارک و اقوال افراد ثقه، بیان و تجزیه و تحلیل شده است.
مستندات وی در باب قیام عشایر جنوب مورد استفاده نگارنده قرار گرفته است.